

drs. L.W. Verhoef
registeraccountant

Wijk bij Duurstede, 2 juni 2010

De gemeenteraad van
gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Betreft: Jaarrekening 2009 van gemeente Haarlem

Geachte Raad,

Voor u als gemeenteraad is de jaarrekening van uw gemeente een belangrijk document: hiermee legt het college van burgemeester en wethouders rekening en verantwoording aan u af over het gevoerde (financiële) beheer en verder is de jaarrekening voor u een belangrijk toetsingsmiddel voor de betrouwbaarheid van de begrotingen. Op basis van deze jaarrekeningen en begrotingen beslist u over de hoogte van de gemeentelijke belastingen en over het wel of niet doorgaan van belangrijke activiteiten. Ook voor de (geïnteresseerde) burgers is de jaarrekening een belangrijk document: d.m.v. de jaarrekening legt het gemeentebestuur al dan niet met uw instemming aan de burgers rekening en verantwoording af over de besteding van de belastinggelden en het gevoerde (financiële) beheer. Het is dus erg belangrijk dat de jaarrekening en de begroting betrouwbaar zijn.

Ik doe al enige jaren onderzoek naar jaarrekeningen van gemeenten en provincies. Mijn conclusie is dat de jaarrekeningen van veel gemeenten en provincies onbetrouwbaar en dus misleidend zijn. Ondanks de goedkeurende accountantsverklaringen daarbij die het tegendeel beweren.

Veelal geldt dat voor de presentatie van de baten en de lasten en het saldo daarvan. Het geldt veelal ook voor de presentatie van de financiële positie.

Het geldt ook voor de jaarrekening 2009 van gemeente Haarlem.

De rekening van baten en lasten over 2009 sluit met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 10,6 miljoen. In werkelijkheid behaalde de gemeente een winst van € 40,2 miljoen. Er wordt dus € 29,6 miljoen verzwegen.

En al eerder:

De rekening van baten en lasten over 2000 sloot met een voordelig saldo van € 5,1 miljoen. Het werkelijke saldo was € 62,0 miljoen. Er werd dus € 56,9 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2001 sloot met een voordelig saldo van € 4,1 miljoen. Het werkelijke saldo was € 19,3 miljoen. Er werd dus € 15,2 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2002 sloot met een nadelig saldo van € 0,7 miljoen. Het werkelijke nadelig saldo was € 9,5 miljoen. Er werd dus € 8,8 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2003 sloot met een nadelig saldo van € 1,6 miljoen. Het werkelijke nadelig saldo was € 46,3 miljoen. Er werd dus € 44,7 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2004 sloot met een nadelig saldo van € 2,3 miljoen. Het werkelijke nadelig saldo was € 7,2 miljoen. Er werd dus € 4,9 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2005 sloot met een voordelig van € 5,2 miljoen. Het werkelijke saldo was nadelig € 9,5 miljoen. Er werd dus € 14,7 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2006 sloot met een voordelig saldo van € 1,3 miljoen. Het werkelijke saldo was € 7,1 miljoen. Er werd dus € 5,8 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2007 sloot met een voordelig saldo van € 3,0 miljoen. In werkelijkheid hield de gemeente € 29,5 miljoen over. Er werd dus € 26,5 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2008 sloot met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 6,9 miljoen. In werkelijkheid hield de gemeente € 10,8 miljoen over. Er werd dus € 3,9 miljoen verzwegen.

Samenvattend:

Over de periode 2000-2009 werd een overschot gepresenteerd van € 31,6 miljoen. (Raar, waarom moet een gemeente zoveel overhouden?) In werkelijkheid was er een overschot van € 96,4 miljoen. Een verschil derhalve van € 64,8 miljoen.

Bovenstaande cijfers krijgen relf als men bedenkt dat de opbrengst van de Onroerende-zaakbelasting in 2009 een bedrag was van € 27,1 miljoen. Die was dus geheel overbodig.

Ook de weergave van de financiële positie is verre van juist. In de balans bijvoorbeeld zijn de vaste activa te laag weergegeven, onder de verplichtingen komen bedragen voor die in het geheel geen verplichtingen zijn, en anderzijds ontbreken wel bestaande verplichtingen. Het betekent ook dat de hiermee samenhangende kosten (zoals afschrijvingskosten, personeelskosten, verschillende onderhoudskosten) verkeerd in de rekening zijn opgenomen. Aan de jaarrekening zelf is dus wel te ontfien dat het saldo van de baten en de lasten niet het gesuggereerde bedrag van € 10,6 miljoen is, maar stelt niet in staat te zien wat dan het saldo van de baten en de lasten wel is.

Wat als saldo van baten en lasten wordt gepresenteerd, is niet het werkelijke saldo, verschillende baten en lasten worden verkeerd gepresenteerd, en wat als financiële positie wordt gepresenteerd, is niet de werkelijke financiële positie. Dat betekent dat de jaarrekening totaal onbruikbaar is als verantwoordings- en sturingsinstrument en dus alleen maar bruikbaar is in de openhaard.

In de jaarrekening en het jaarverslag 2009 komt ook heel veel onzin voor, bijvoorbeeld waar het gaat over reserves, over voorzieningen, over zoets als een "programmarekening" (zoets heet in gangbaar Nederlands een rekening van baten en lasten of een winst-en-verliesrekening), over paragrafen die geen paragrafen zijn, over zoets als "weerstandsvormogen" en "weerstandscapaciteit" met zelfs een berekening van de nonsens, over "uitzettingen" met een of andere "rentetypische looptijd", over treasury, over iets als "solvabiliteit", over zoets als "investeringen met een economisch nut" en "investeringen met een maatschappelijk nut", en een onzinnige bijlage over zoets als "SISA". Dit soort onzin zet alleen maar de lezer op het verkeerde been en leidt af van waar het werkelijk over zou moeten gaan.

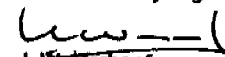
Overigens adviseer ik u sterk tot het opheffen van alle reserves, deze samen te voegen tot één Algemene reserve, en alle baten en alle lasten op te nemen in waar ze thuishoren, namelijk in de begroting respectievelijk in de rekening van baten en lasten. Dat zal het inzicht in waar het echt over moet gaan, aanmerkelijk verbeteren.

U leest er heel veel meer over op de website www.leoverhoef.nl, te beginnen met: "Boekhoudfraude bij gemeenten en provincies schering en inslag". Op de website treft u mijn bevindingen over de jaarrekeningen van Haarlem aan in de lijst "Uw gemeente en provincie". Deze brief en mijn eerdere correspondentie met u als gemeenteraad over de misleidende jaarrekeningen treft u aan in "Dossier: Haarlem".

Volgens BBV artikel 3 moeten de jaarstukken met name voor gemeenteraadsleden goed te begrijpen zijn. U kunt het beste zelf beoordelen of aan deze eis is voldaan. Volgens uw accountant heeft u hem gezegd dat u het allemaal prima begrijpt. Hoe kan hij anders beweren dat u de jaarrekening goed begrijpt?

Graag was ik u van dienst.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

L.W. Verhoef